

Жорж Сименон
МЕГРЕ ПРИ МИНИСТЪРА

Maigret Chez Le Ministre
© 1955, Georges Simenon Limited,
a Chorion Company. All rights reserved

© Евгения Грекова, превод, 2006 г.
© Орлин Атанасов, художник, 2011 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2011 г.

ISBN 978-954-?????????

Крале на криминалния роман

Жорж Сименон

МЕГРЕ ПРИ МИНИСТЪРА

Превод от френски Евгения Грекова

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА **мояд**, 2011

ÃËÀÂÀ ÏÚÐÂÀ

ÃÎêëàäúò íâ ïîéíéíèў Êàëàì

Както винаги, когато се прибираше вечер вкъщи, на едно и също място на тротоара, малко след като минеше покрай газовия фенер – Мегре вдигна глава, за да погледне към осветените прозорци на апартамента си. Дори вече не си даваше сметка за това. Ако някой го попиташе изведнъж, дали в дома му свети, или не, той може би нямаше да може да отговори веднага. Освен това имаше и манията да започва да разкопчава палтото си някъде между втория и третия етаж, за да извади ключа от джоба на панталона си, макар че вратата неизменно се отваряше веднага след като той стъпеше върху изтривалката.

Това бяха негови ритуали, изграждали се в течение на годините и на които той държеше повече, отколкото би искал да си признае. Жена му например имаше странния на-вик да взема от ръцете му мокрия чадър, като едновременно навеждаше глава, за да го целуне по бузата. Но днес нямаше подходящи условия за това, тъй като не валеше.

Той зададе традиционния си въпрос:

– Някой търсил ли ме е по телефона?

Тя отвърна, докато затваряше входната врата:

– Търсиха те. Боя се, че няма смисъл да си сваляш палтото.

През деня времето беше някак сивкаво – нито студено, нито топло, а към два часа следобед се бе изсипал силен дъжд, примесен със сняг. На „Ке дез’ Орфевър“ Мегре бе вършил само текуща работа.

– Вечеря ли добре?

Осветлението в техния апартамент беше по-ярко, но по-задушевно, отколкото в кабинета му. Той видя вестници-те, пригответи до неговото кресло, и пантофите си до него.

– Вечерях с шефа, Люка, и Жанвие, в „Брасри Дофин“.

А след това четиридесетата бяха отишли на събранието на Взаимоспомагателната каса на полицията. От четири години Мегре, противно на желанието си, всяка година бе избиран за неин заместник-председател.

– Имаш време да изпиеш чаша кафе. Но си свали все пак палтото. Казах, че няма да се върнеш преди единайсет.

Беше десет и половина. Събранието не беше продължи-ло дълго. След това неколцина от тях успяха дори да пий-нат по една бира в биарието. После Мегре се върна с мет-рото.

– Кой ме е търсил?

– Някакъв министър.

Както стоеше прав по средата на салона, той я погледна и смръщи вежди.

– Какъв министър?

– Министърът на строителството. Някой си Поен, ако добре съм разбрала името му.

– Да, Огюст Поен. Той се е обадил тук, така ли? Лично ли?

– Да.

– Не му ли каза да се обади на „Ке дез’ Орфевър“?

– Той искаше да говори лично с теб. Трябва спешно да те види. Когато му отговорих, че те няма, той ме попита дали съм прислужницата ти. Стори ми се, че беше притес-нен. Казах му, че съм госпожа Мегре. Той се извини, попита ме къде си и кога ще се прибереш вкъщи. Стори ми се свит човек.

– Да, но репутацията му не е такава.

– Трябваше дори да му кажа дали съм сама, или не. То-гава ми обясни, че телефонното му обаждане трябва да остане в тайна, че не ми се обажда от министерството, а от

обществен телефон, и било важно за него да се види възможно най-бързо с теб.

През цялото време, докато тя говореше, Мегре продължаваше да я наблюдава със смръщени вежди. Целият му вид издаваше неговата боязнь от политиката. Неведнъж в течение на кариерата му се бе случвало някой държавник, депутат или сенатор, или каквато и да било видна личност да поиска неговата помощ. Обаче това ставаше винаги по общи приетия път, винаги го бяха викали при началника и всеки път разговорът бе започвал по следния начин:

– Извинявам се, скъпи ми Мегре, че ви натоварвам с една задача, която няма да ви се хареса.

И наистина, това винаги бяха доста неприятни неща.

Не познаваше лично Огюст Поен и никога не го беше виждал в плът и кръв. Не беше от онези личности, за които често се пише по вестниците.

– Защо не се е обадил на Кея?

Говореше по-скоро на себе си. Но въпреки това госпожа Мегре отвърна:

– Откъде да знам аз? Повтарям ти само какво ми каза той. Най-напред, че се обажда от телефонна кабина...

Тази подробност беше направила силно впечатление на госпожа Мегре. Според нея един министър на Републиката беше важна личност и тя не можеше да си представи как той влиза вечер, едва ли не тайно, в някоя обществена телефонна кабина на ъгъла на някой булевард.

– ...Освен това, че не трябва да ходиш в министерство, а в собствения му апартамент, който си е наел...

Тя погледна в никаква хартийка, на която беше написала няколко думи.

– ...на булевард „Пастъор“ № 27. Няма нужда да се обаждаш на портиерката. Той живее на четвъртия етаж отляво.

– Там ли ще ме чака?

– Ще те чака, докато не отидеш. Но най-добре било да се върне в министерството преди полунощ.

После го попита с променен глас:

– Мислиш ли, че може да е някаква шега?

Той поклати глава. Разбира се, всичко това беше неприлично и странно, но не приличаше на шега.

– Ще си изпиеш ли кафето?

– Не, благодаря. След бирата не върви.

И както беше прав, си сипа съвсем малко сливова ракия, взе си нова лула от камината и тръгна.

– Доскоро.

Когато отново се озова на булевард „Ришар Льоноар“, влагата, която се усещаше през целия ден, беше започнала да се кондензира в прашна мъгла, образуваща светъл кръг около уличните лампи. Не взе такси. С метрото щеше да стигне също толкова бързо до булевард „Пастьор“. А освен това някак не чувстваше, че върши официално служебните си задължения.

През целия път, докато наблюдаваше машинално мустакатия господин, който четеше вестник, седнал на отсрещната седалка, той се чудеше какво ли може да иска от него Огюст Поен и най-вече защо му беше определил толкова спешна и едновременно с това тайнствена среща.

За Поен знаеше само, че е бил адвокат във Ванде – в Ла Рош-сюр-Йон, ако не се лъжеше – и вече на възраст влязъл в политиката. Беше от онези депутати, които бяха избирани след войната заради характера и поведението им по време на оккупацията.

Какво точно е направил, Мегре не знаеше. Но така или иначе, докато някои от колегите на Поен минаваха през Камарата, без да оставят следа, Поен веднага беше преизбран, а три месеца след това, при съставянето на последния кабинет, бе получил портфейла на министъра на строителството.

Комисарят не беше чувал слухове по негов адрес, каквито обикновено се носят за повечето политически личности. Жена му не даваше никакви поводи, за да се говори за нея. Същото се отнасяше и за децата му, ако изобщо имаше такива.

Когато излезе от станцията на метрото „Пастъор“, за беляза, че мъглата се бе сгъстила и беше добила жълтеникав цвят. Мегре усети прашната ѝ влага на устните си. На булеварда нямаше жива душа, само се чуваха стъпки някъде по-нататък, по посока на Монпарнас, и пак оттам се дочуваше свиренето на влак на излизане от гарата.

Някои прозорци все още светеха сред мъглата и създаваха впечатление за спокойствие и сигурност. В тези сгради – нито особено богати, нито особено бедни, нито нови, нито стари, с горе-долу еднакви апартаменти – живееха хора от средната класа, преподаватели, държавни служители, обикновени служещи, които вземаха метрото или автобуса в един и същи час всяка сутрин.

Той натисна звънца, а когато вратата се отвори, измърмори някакво неразбираемо име и се отправи към асансьора.

Асансьорът беше тесен, за двама души. Започна да се изкачва бавно и безшумно покрай слабо осветените стълбища. Вратите по етажите бяха в един и същи тъмнокафяв цвят, с еднакви изтривалки пред тях.

Той позвъни на тази отляво и вратата се отвори веднага, като че някой го беше очаквал с ръка върху бравата. Беше Поен, който направи три крачки напред, за да натисне копчето на асансьора за надолу. Мегре не беше се сетил да направи това.

– Извинете, че ви обезпокоих в толкова късен час – измърмори под носа си той. – Заповядайте насам...

Госпожа Мегре щеше да бъде разочарована, защото той изобщо не отговаряше на нейната представа за министър. По ръст и пълнота приличаше много на комисаря, но беше по-широк в раменете и по-як. Би могло да се каже, че имаше селски вид. Лицето му притежаваше резки очертания, а големият нос и устата напомняха за скулптурите от индийско дърво.

Беше облечен в съвсем обикновен сивкав костюм и носеше вратовръзка конфекция. Две неща у него правеха най-

сильно впечатление. Гъстите вежди, дълги като мустаци, и също толкова дългите косми, които покриваха ръцете му.

Той също наблюдаваше Мегре, без да се опитва да скрие това и без да се усмиваша учтиво.

– Седнете, комисарю.

Апартаментът беше по-малък от онзи на булевард „Ришар Льоноар“ и вероятно се състоеше само от две, а може би от три помещения и от миниатюрна кухня. От антрето, където имаше закачени дрехи, те преминаха в кабинет, който напомняше ергенско жилище. Върху рафт на стената бяха подредени десет или дванайсет лули, повечето от терракота, и една доста красива – от морска пяна. Излязлото от мода бюро, каквото бащата на Мегре имаше навремето, беше покрито с документи и с пепел, а над него имаше стажерки и множество малки чекмеджета. Не посмя веднага да разглежда фотографиите по стените – на бащата и майката на Поен, в същите рамки в златисто и черно, каквито можеше да се видят в коя да е ферма във Ванде.

Като седна в своя въртящ се стол, точно какъвто имаше навремето бащата на Мегре, Поен докосна небрежно кутията с пури.

– Предполагам… – започна той.

Комисарят се усмиваша и промърмори:

– Предпочитам лулата си.

– От сивия ли?

И министърът му подаде отворен пакет сив тютюн. После и той запали отново своята лула, която беше оставил да угасне.

– Сигурно сте били учуден, когато жена ви е казала…

Той се опитваше да започне разговора, но не беше доволен от първото изречение. Това, което се случваше, беше твърде странно. Двамата седяха в спокойния и топъл кабинет, почти еднакви на ръст, приблизително на една и съща възраст, и се наблюдаваха взаимно, без да скриват това един от друг. Като че откриваха приликите, заинтересувани

от тях, и се колебаеха дали да се разпознаят като близки роднини.

– Слушайте, Мегре, няма никакъв смисъл да си говорим официалности. Познавам ви само от вестниците и от онова, което съм чувал за вас.

– Аз също, господин министър.

Поен направи движение с ръка, като че искаше да каже, че тук, между тях двамата, тази титла е неуместна.

– В затруднение съм. Досега никой не знае и никой не подозира за това, нито председателят на Министерския съвет, нито дори жена ми, която обикновено е в течението на всички мои действия. Разчитам именно на вас.

Той отмести за миг поглед и дръпна от лулата си, като че притеснен от това, че последното му изречение можеше да мине за банално ласкателство.

– Не исках да спазвам йерархията и да се обръщам към директора на Съдебната полиция. Това, което правя, е извън правилата. Изобщо не бяхте задължен да идвate, както изобщо не сте длъжен да ми помогнете сега.

Той стана и въздъхна леко.

– Ще пийнете ли една чашка?

После добави с нещо, което наподобяваше усмивка.

– Не се бойте, не се опитвам да ви подкупя. Просто тази вечер наистина имам нужда от малко алкохол.

Отиде в съседната стая и се върна с вече начената бутилка и две чаши без столче, като онези, които обикновено се използват в селските кръчми.

– Това е обикновена селска ракия, каквато баща ми вари всяка есен. Тази е отпреди двайсетина години.

Te се спогледаха, с чаши в ръка.

– За ваше здраве.

– За ваше здраве, господин министър.

Този път Поен, изглежда, не чу последните две думи.

– Не зная откъде да започна, не защото се притеснявам от вас, а защото е трудно да се разкаже ясно тази история. Четете ли вестници?

– Да, когато злосторниците ми оставят свободно време за това.

– Следите ли развитието на политиката?

– Доста бегло.

– Знаете ли, че не съм от онзи тип, който обикновено наричат истински политик?

Мегре кимна.

– Хубаво! Вероятно сте в течение за катастрофата в Клерфон?

Този път вече Мегре не можа да се сдържи и трепна. Изглежда, на лицето му се бяха изписали също известна досада и недоверие, тъй като неговият събеседник наведе глава и даде по-тихо:

– За нещастие, именно за това става дума.

Още преди малко, в метрото, Мегре се беше опитал да отгатне за какво министърът е искал тайно да говори с него. Не беше се сетил за историята в Клерфон, която от месец насам пълнеше страниците на вестниците.

Санаториумът в Клерфон, в Северна Савоя, между Южин и Межев, разположен на височина от над хиляда и четиристотин метра, беше една от най-забележителните постройки, осъществени след войната.

Мегре не си спомняше вече точно кой беше предложил идеята да се създаде заведение за деца от най-бедните семейства, подобно на модерните частни санаториуми. Това се бе случило преди няколко години. Навремето се беше вдигнал голям шум около този проект. Някои бяха съзрели в него чисто политическа афера и в Камарата на депутатите се бяха разгорели свирепи спорове по този въпрос. Беше създадена дори специална комисия, за да проучи проекта и в края на краишата, след дълги словесни битки, той бе осъществен.

Но месец по-късно се случи катастрофата, една от най-ужасните в историята. Снеговете бяха започнали да се тосят толкова рано, че никой не си спомняше това да е ставало някога. В планината се бяха образували буйни пото-

ци. Същото стана и с подводната река Лиз, толкова малка, че дори я нямаше на картите. Но въпреки това беше успяла да подкопае основите на цяло крило от санаториума в Клерфон.

Следствието, започнало още в деня след злополуката, още не беше приключило. Експертите не можеха да стигнат до общо становище. Както впрочем и вестниците, които заставаха на различни позиции, в зависимост от симпатиите им.

Сто двайсет и осем деца бяха намерили смъртта си при срутването на една от постройките, а останалите бяха евакуирани по спешност.

След миг мълчание Мегре промърмори:

– Но вие не сте били член на Министерския съвет по време на строителството в Клерфон, нали?

– Не, дори не бях член на парламентарната комисия, която гласува кредитите. Честно казано, съвсем доскоро не знаех за тази афера повече от хората, които са чели за нея във вестниците.

Той замълча за малко.

– Чували ли сте за доклада „Калам“, комисарю?

Мегре го погледна изненадано и поклати глава.

– Е, тепърва ще чуете. Дори вероятно ще чуете прекалено много да се говори за него. Предполагам, че не четете малките седмични вестници, като „La Rюмьор“ например?

– Не, никога.

– А познавате ли Хектор Табар?

– Само по име. Но съм чувал за него. Колегите ми на улица „De Cose“ сигурно го познават по-добре от мен.

Той намекваше за Националната сигурност. Тя беше на пряко подчинение на Министерството на вътрешните работи и често биваща натоварена със задачи, касаещи непосредствено или косвено политиката.

Табар беше журналист, ползващ се с лоша репутация. Заради него пълният със сплетни седмичник се славеше като вестник за шантаж.

– Прочетете това. Беше публикувано само шест дни след катастрофата.

Беше кратко и тайнствено съобщение.

Дали някой ще се осмели един ден да разкрие съдържанието на доклада „Калам“ под натиска на общественото мнение?

– Това ли е всичко? – учуди се комисарят.

– Не, ето един откъс от следващия брой.

За разлика от широко възприетото мнение, сегашното правителство ще падне преди началото на пролетта не в резултат на нещо, свързано с въннината ни политика, нито заради събитията в Северна Африка, а заради доклада „Калам“. В чии ръце се намира докладът „Калам“?

Изразът докладът „Калам“ звучеше почти комично и Мегре се усмихна, докато задаваше въпроса:

– Кой е този Калам?

Обаче Поен изобщо не се усмихна. Докато изпразваше лулата си в голям меден пепелник, той започна да обяснява:

– Той е преподавател от Висшата строителна школа. Починал е преди две години от рак, ако не се лъжа. Името му не е познато на широката общественост, но той е много известен в областта на приложната механика и на гражданското строителство. Често са викали Калам за консултация при големи строежи в съвършено различни страни, като Япония и страните от Южна Америка. Той е бил безспорен авторитет, що се отнася до резистенцията на материалите, и по-конкретно на бетона. Написал е книга, която нито вие, нито аз сме чели, но я имат всички архитекти. Озаглавена е *Болестите на бетона*.

– Значи Калам се е занимавал със строителството в Клерфон?

– Да, но не пряко. Нека ви разкажа цялата история по друг начин, в хронологичен ред по-скоро от личен характер. Както ви казах вече, по време на катастрофата не знаех за този санаториум нищо повече от онова, което публикуваха вестниците. Дори не си спомнях дали съм гласувал „за“ или „против“ този проект преди пет години. Трябваше да направя справка в „Държавния вестник“, за да открия, че всъщност бях гласувал за този проект. И аз като вас не чета „La Rюмьор“. Едва след второто кратко съобщение председателят на Министерския съвет ме повика на страна и ме попита:

– Чели ли сте доклада „Калам“?

– Отвърнах му най-спокойно, че не съм. Той сякаш остана изненадан и ми се стори дори, че ме погледна с известно подозрение.

– Но този доклад би трябвало да се намира във вашите архиви – каза ми той.

И тогава вече ми разказа цялата история. По време на споровете относно Клерфон, преди пет години, след като парламентарната комисия вече се била разделила на две, един от депутатите, не зная точно кой, предложил да се възложи на специалист с безспорен престиж да направи доклад върху този проект.

Той посочил името на професор Жулиен Калам от Националната висша строителна школа, който известно време проучвал проекта и дори ходил на самото място, в Северна Савоя.

След това написал доклад, който по принцип трябва да бъде предаден на комисията...

Мегре като че започна да разбира за какво ставаше дума.

– И този доклад е бил отрицателен, така ли?

– Почакайте. Когато министър-председателят разговаря с мен за тази афера, той вече бил наредил да се започне издирване в архивите на Камарата на депутатите. Трябвало е да се открие този доклад в досиетата на комисията. Обаче се оказалось не само, че докладът там липсва, но и

една част от резюметата е изчезнала. Разбирате ли какво означава това?

– Да, някои хора са били заинтересувани този доклад никога да не бъде публикуван, предполагам?

– Прочетете това.

Беше още един откъс от вестник „Ла Рюмьор“, също толкова кратък, но не по-малко заплашителен.

Дали господин Артур Нику ще има достатъчно силна власт, за да попречи на излизането на доклада „Калам“ на бял свят?

Мегре беше чувал това име, както беше чувал и стотици други. Но най-вече познаваше фирмата „Нику и Совгрен“, защото този надпис можеше да се види почти на всякъде, където имаше строителни работи, независимо дали ставаше дума за пътища, мостове или шлюзове.

– Именно фирмата „Нику и Совгрен“ е строила санаториума в Клерфон.

Мегре започваше да съжалява за това, че беше дошъл. Макар че изпитваше естествена симпатия към Огюст Поен, от историята, която той му разказваше сега, му беше също толкова неприятно, колкото ако беше чул някой да пуска пред някоя жена неприлични шаги.

Но без да ще, се опитваше да се досети каква роля може да е изиграл Поен в трагедията, струвала живота на сто двайсет и осем деца. Малко оставаше да го запита направо:

– А вие какво общо имате с всичко това?

Досещаше се, че в тази история бяха замесени мнозина политици, може би дори високопоставени личности.

– Ще се опитам да ви разкажа по-бързо останалото до края. И така, министър-председателят ме помоли да започна най- внимателни проучвания в архивите на моето министерство. Националната висша строителна школа е пряко подчинена на Министерството на строителството. Логически

погледнато, някъде из нашите архиви, най-малкото в досиетата, трябваше да имаме копие от доклада „Калам“.

И пак тези прословути думи: *доклада „Калам“*.

– Но вие не намерихте нищо, така ли?

– Не, нищо. Напразно преровихме тонове прашни документи, дори из таваните.

Мегре започна да се вълнува. Не се чувствуше добре в креслото си и неговият събеседник забеляза това.

– Не обичате много политиката, така ли?

– Да, признавам си го.

– Аз също. Колкото и да ви изглежда странно, преди дванайсет години се съгласих да участвам в изборите именно за да се боря срещу шашмите в политиката. А когато преди три месеца ми предложиха да вляза в Министерския съвет, отново се оставил да ме убедят с идеята, че ще мога да внеса малко повече чистота в обществените дела. Ние с жена ми сме обикновени хора. Виждате жилището, в което живеем двамата в Париж, по време на заседанията на Камарата, откакто станах депутат. Прилича по-скоро на временно ергенско жилище. Жена ми можеше да си остане в Ла Рош-сюр-Йон, където се намира къщата ни, обаче ние двамата сме свикнали да живеем заедно.

Той говореше съвсем естествено, без сантименталност.

– Откакто станах министър, живеем официално в министерството, на булевард „Сен Жермен“, но идваме колкото се може по-често да се крием тук, особено в неделя. Няма значение. Обадих ви се от телефонна кабина, както жена ви вероятно ви е казала. Ако не се лъжа, жена ви прилича на моята. Та, както казах, обадих ви се от телефонна кабина, защото се боя от подслушвателните апарати. Независимо дали съм прав, или не, съм убеден, че моите телефонни разговори от министерството, а може би и от този апартамент, се записват някъде. Предпочитам да не зная къде става това. Трябва да ви призная, без да се гордея с това, че тази вечер, преди да дойда тук, влязох през една от вратите на едно от кината по Булевардите, а после излязох

от друга врата. И два пъти сменях таксито. Но въпреки това не бих се заклел, че апартаментът ми не е под наблюдение.

– Не забелязах никого на идване.

Сега вече Мегре изпитващо по-скоро съжаление към него. Дотук Поен се бе опитал да говори безгрижно. Но след като вече беше стигнал до същността на тяхната среща, той започна да го усуква и да говори със заобикалки, като че се страхуваше, че Мегре ще си състави погрешно впечатление за него.

– Целият архив на министерството беше преобрънат. А пък там има толкова много бумаги, за които нито едно живо същество вече не си спомня. През това време министър-председателят ми се обаждаше най-малко по два пъти на ден и вече не съм сигурен, дали продължава да ми има доверие. Освен това започна търсене и във Висшата строителна школа, но засега без никакъв резултат.

Мегре не можа да се сдържи и попита, както човек обикновено пита в края на една история:

– Намериха ли в крайна сметка този доклад „Калам“?

– Да, поне онова, което изглежда като доклада „Калам“.

– И къде това?

– На един таван на Висшата школа.

– Някой от преподавателите ли?

– Не, един от охраната. Вчера следобед ми донесоха визитката на някой си Пикмал, за когото никога не бях чувал. Не няя беше написано с молив: „*По повод доклада „Калам“*“. Веднага наредих да го пуснат да влезе. Най-напред се освободих от моята секретарка, госпожица Бланш, макар че тя работи при мен от двайсет години. Тя е от Ла Рошсюр-Йон и ми беше секретарка още по време на адвокатската ми практика. Ще видите, че това има своето значение. Началникът на кабинета ми също не беше в стаята. Останах на четири очи с някакъв мъж на неопределен възраст с втренчен поглед, който стоеше срещу мен, без да говори. Държеше под мишница пакет, увит в сивкава хартия.

– Вие ли сте господин Пикмал? – попитах аз, леко разтревожен, понеже за миг ми се стори, че си имам работа с луд човек. Той само кимна. „Седнете.“ „Няма нужда да сядам.“ Имах чувството, че в погледа му не виждах ни най-малка симпатия към мен. Попита ме едва ли не грубо: „Вие ли сте министърът?“ „Да, аз съм.“ „Аз съм от охраната на Строителната школа.“ После направи две крачки към мен, подаде ми пакета и произнесе със същия тон: „Отворете го и ми дайте разписка.“ Пакетът съдържаше документ от около четирийсет страници, който очевидно беше копие с индиго и беше озаглавен: *Доклад относно строителството на санаториум в местността, наречена Клерфон, в Северна Савоя.*

Документът не беше подписан на ръка, обаче името Жулиен Калам, заедно с неговото научно звание, бяха написани на машина на последната страница, заедно с датата. Пикмал продължаваше да стои пред мен и отново повтори: „Искам да ми дадете разписка.“ Написах му на ръка една разписка. Той я сгъна, пъхна я в един овехтял портфейл и тръгна към вратата. Аз го повиках. „Къде открихте тези документи?“ „На тавана.“ „По всяка вероятност, ще се наложи да направите писмена декларация.“ „Всички знаят къде могат да ме намерят.“ „Нали не сте показвали този документ на никого?“ Той ме погледна право в очите и отвърна презрително: „Не, не съм казвал на никого.“ „Имаше ли и други копия?“ „Доколкото знам – не.“ „Благодаря ви.“

Поен погледна притеснено Мегре.

– И точно тук допуснах една грешка – продължи да разказва той. – Предполагам, че беше заради този странен Пикмал. Много добре ми беше ясно, че анархистите сигурно се държат точно по този начин, преди да хвърлят бомбата си.

– На колко години беше? – попита Мегре.

– Може би около четирийсет и пет. Не беше облечен много добре, но и не много зле. Погледът му приличаше на погледа на луд или на фанатик.

– Направихте ли някакви справки по негов адрес?

– Не веднага. Беше пет часът. Имаше още четири-петима души в моята чакалня, а вечерта трябваше да председателствам на една вечеря на инженери. Като разбра, че посетителят ми си е тръгнал, секретарката ми веднага се появи. Затова пъхнах доклада „Калам“ в личната ми чанта. Сигурно трябваше да се обадя на министър-председателя. Кълна ви се, че не направих това пак, защото се питах да не би Пикмал да е някой побъркан. Нищо не доказваше, че документът не е фалшив. Почти всеки ден ни се случва да ни посети някой неуравновесен човек.

– И при нас е така.

– В такъв случай сигурно ще ме разберете. Срещите ми продължиха докъм седем часа. Имах време само да мина през апартамента си, за да си облека официални дрехи.

– Споменавали ли сте на жена си за този доклад „Калам“?

– Не. Бях взел чантата със себе си. Казах ѝ, че след вечерята ще мина през апартамента на булевард „Пастьор“. Това ми се случва често. Идваме тук заедно с нея в неделиите и хапваме на четири очи вечерите, които тя приготвя с удоволствие, но освен това идват често и сам, когато имам важна работа и искам да я свърша на спокойствие.

– Къде се състоя този банкет?

– В „Пале д'Орсе“.

– Взехте ли със себе си чантата?

– Не, оставих я заключена, да я пази шофьор, на когото имам пълно доверие.

– После право тук ли дойдохте?

– Да, към седем и половина. Министрите имат предимството да не остават след речите.

– В официално облекло ли бяхте?

– Да, но го свалих, за да се настани на това бюро.

– Прочетохте ли доклада?

– Да.

– И той стори ли ви се достоверен?

Министърът кимна с глава.

– А това наистина ли щеше да има ефект на бомба, ако беше публикувано?

– Да, няма никакво съмнение.

– Защо?

– Защото професор Калам е предсказал, така да се каже, катастрофата, която действително е станала. Независимо от факта, че съм назначен да оглавявам Министерството на строителството, не съм в състояние да възпроизведа пред вас неговите разсъждения и най-вече техническите подробности, с които той подкрепя своето мнение. Така или иначе, той е имал категорична и недвусмислена позиция против проекта. И всеки, който прочете този доклад, би се почувствал длъжен да гласува против проекта за строежа в Клерфон или, най-малкото, би поискал да се направи допълнително проучване. Разбирайте ли ме?

– Да, вече започвам да разбирам.

– По какъв начин в този вестник „La Rюmьор“ са научили за документа, нямам представа. Дали имат копие от него? И това не знам. Доколкото разбирам, единственият човек, който е притежавал вчера вечерта екземпляр от доклада „Калам“, това съм бил аз.

– И какво стана после?

– Някъде към полунощ реших да се обадя на министър-председателя, но ми отговориха, че е заминал за Руан, за да присъства на някакво политическо събрание. Първо реших да му се обадя там...

– И не го ли направихте?

– Не. Именно защото си спомних за подслушвателното устройство. Имах чувството, че държа в ръцете си сандък с динамит, който може не само да вдигне във въздуха правителството, но и да опетни честта на мнозина мои колеги. Недопустимо е онези, които са прочели доклада, да са продължавали да...

Мегре имаше чувството, че вече знае цялата история до края.

– Значи оставихте доклада в този апартамент, така ли?

– Да.

– В бюрото ли?

– Да, то се заключва. Сметнах, че тук ще бъде на по-сигурно място, отколкото в министерството. Там минават прекалено много хора, които почти не познавам.

– Шофьорът ви през цялото време ли остана долу, докато вие четяхте доклада?

– Не, бях го отпратил. После взех такси на ъгъла на булеварда.

– Говорихте ли с жена си, след като се прибрахте?

– Да, но не за доклада „Калам“. Не съм казвал нито дума за него на никого чак до другия ден, в един часа на обяд, когато се срещнах с министър-председателя в Камарата. Разказах му всичко в нишата на един прозорец.

– Той развълнува ли се?

– Струва ми се, че да. Всеки правителствен глава би се развълнувал на негово място. Помоли ме да дойда тук, да взема доклада и да му го занеса лично в неговия кабинет.

– А доклада вече го нямаше в бюрото ви, така ли?

– Да, така беше.

– Беше ли разбита ключалката на вратата?

– Не, струва ми се, че не.

– Съобщихте ли за това на министър-председателя?

– Не. Направо се поболях от притеснение. Качих се на едно такси и отидох с него до булевард „Сен Жермен“. Отмених всичките си срещи. Жена ми се обади на министър-председателя и му каза, че не се чувствам добре. Каза му, че ми е прилошало и ще му се обадя утре сутринта.

– Жена ви знае ли за случилото се?

– Не, за първи път в живота си я изльгах. Дори не си спомням точно какво ѝ казах. Сигурно няколко пъти поне съм си противоречал.

– Тя знае ли, че сте тук сега?

– Не, тя мисли, че съм на събрание. Чудя се, дали разбирате в какво положение се намирам. Изведенъж останах

съвсем сам и имам чувството, че, щом като си отворя усата, всички ще започнат да ме уличават в лъжа. Никой не би могъл да повярва на тази история. Държах доклада „Калам“ в ръцете си. Аз съм единственият, освен Пикмал, който го е виждал. А пък най-малко три пъти през последните години съм бил канен от въпросния предприемач, Артур Нику, в неговото имение в Самоа.

Той внезапно се отпусна целият. Раменете му като че престанаха да бъдат толкова квадратни, а брадичката му увисна. Целият му вид като че казваше: „Правете каквото искате. Аз вече не участвам.“

Без да поисква разрешение, Мегре си сипа една чаша ракия и едва след като я допря до устните си, се сети да напълни и чашата на министъра.